

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ad Leonem X. Pontificem Maximvm

[Straßburg], 1519

VD16 L 3409

R. P. Ac Theologi Vere Christiani Martini Lutherij Sermo de digna
præparatione cordis pro suscipiendo sacramento Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34717

CHRISTIANIS OMNIBVS.

Habetis sermonem uere eruditum & utilissimū de digna præparatione ad sacratissimam eucharistiam. Quem non est dubium salubriter profuturum omnibus diligenter legentibus, & fideliter sequentibus. Nihil enim prodest bona scire, si mala sequaris. Neq; præclarum est intelligere faciendā, si probitatem non habeas. Intellectus enim bonus est omnibus facientibus eum. Deum igitur omnipotentem oremus, ut spiritum rectum innouet in uisceribus nostris, ut in ordinem redacto, & uicto Adam ueteri, in uitij conceptu, nato, & enutrito, nouum hominem induamur, qui secundum deū creatus est in iustitia & sanctitate ueritatis. Nisi em̄ huc perueneris ut deo om̄ia, tibi nihil tribuas, actum tecum erit. Semper igitur hoc Propheticum in memoria habe, Pro nihilo saluos facies illos. Nam gratiæ dei, sicut alia debemus

omnia, ita repromissionem, quæ est in CHRI,

STO IESV domino nostro, qui est cum patre & spiritu sancto benedictus in secula seculorum, Amen.

R. P. AC THEO

LOGI VERE CHRISTIANI MARTINI Lutherij Sermo de digna præparatione cordis pro suscipiendo sacramento Eucharistiæ.

PRIMO necessarium est, ut omnia peccata manifeste mortalia, confitearis atque doleas. Manifeste dico, quia occulta nemo scire potest, iuxta illud Psal. xvij. Delicta quis intelligit? Secundo, inter omnia peccata mortalia, praecipue inuidiam, displicentiam, aut quancumque prorsus amaritudinem cordis erga proximum tuum deponas. Non est enim aliud peccatum aequae huic sacramento aduersum, atque discordia. contrarium est enim & nomini, & rei huius sacramenti. Nomen est communio. Res, unitas cordium, sicut una fides, unum baptismum, unus deus, una spes, ac prorsus omnia eadem & communia. Quod & figuratur in speciebus sacramenti. In quibus multa grana, amissa singulorum differentia in unum panem. Item uuae multae amissa sua quoque differentia, in unum uinum redactae sunt. Tertio, quia iuxta scripturam, Stultus est qui in corde suo confidit, cum quae nullus sit hominum, qui non habeat debitorem (ut beatus Augustinus ait) nullus est qui non inueniat, aut certe non aduertit, uel ignorat sese inuenire in aliquibus uel aliquo, quod sibi displiceat desperandum est tibi de tuo studio, quod non poteris omnem erga omnes amaritudinem deponere. Ideoque iuxta CHRISTI consilium, intres cubiculum, ores patrem tuum, ut ignorantias tuas non meminisse uelit, & id per gratiam suam facere, quod tuis uiribus non potes, id est, cor dulce & commune dare. Sed haec praeparatio est remota, etiam confessuro necessaria, & quodlibet sacramentum recepturo. ideo Quarto oportet, ut animam uacuum & esurientem offeras. id est te plenum multis malis, morbisque animae confitearis, sicut in ueritate es, etiam si forte non sentias. nam (ut beatus Augustinus ait) iste cibus nihil aequae odit, ac saturum fastidientemque stomachum. nihil ita quaerit, sicut animam esurientem & sitientem, ut ipse quoque dominus Matth. quinto. Beati qui esuriunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Item beata uirgo,

Esurientes impleuit bonis, & diuites dimisit inanes. Et Psalmo 106. Quia satiauit animam inanem, & animam esurientem satiauit bonis. Bona uero quæ sunt alia quam illa, quæ Galat. quinto recitat Apostolus: Fructus spiritus sunt charitas, gaudium, pax, patientia, bonitas, benignitas, mansuetudo, fides, longanimitas, modestia, continentia, castitas. In ihs si te sentis deficere, & gemis, optasq; illa obtinere, securus accede. Nusquam enim inuenies illa nisi in isto sacramento.

COROLLARIUM I.

Optima dispositio est, non nisi ea qua pessime es dispositus & e contra, tunc pessime es dispositus, quando es optime dispositus. Quod sic intelligit, qd quando sentis te miserimum & egenum gratia, iam eo ipso capax es gratia, & idoneus maxime. Rursus plusq; mortem & infernum timeas, ne quando sic accedas, ut tibi dispositus uidearis ac dignus, quasi allaturus deo cor mundum, qd potius ibi fuerat querendum & recipiendum. Stat firma & insolubilis sententia, Non est opus medico bene habentibus, sed male habentibus. Nam sicut non tunc, ita nec nunc CHRISTVS uenit uocare iustos, sed peccatores ad poenitentiam. Ideo poenitentia potius postquam ante sacramentum digne peragitur. Deus tuus, est bonorum tuorum non indigens, sed bonorum suorum largus in te, uenit ad te

COROLLARIUM II.

Magnus & perniciosus error est, si quis accedat ad sacramentum, ea nixus fiducia, qd confessus est, qd non est sibi conscius mortalis peccati, qd orationes & preparatoria sua praeniferit. Omnes huiusmodi iudicium sibi manducant & bibunt, quia ihs oibus non fiunt digni neq; puri, imo per eam fiduciam puritatis peius poliuntur. Fiunt autem puri per fidem, ut sequitur.

Quinto, id cura, ut cum plena aut saltem possibili fide accedas, certissime confidens tete gratiam consecuturum. Tanquam enim accipies, quantum credis te accepturum. Sicut CHRISTVS ait, Quicquid orantes petieritis, credite qd

RATIONE AD EVCHARISTIAM SERMO

accipietis, & fiet uobis. Et iterum dicet tibi illud. Fiat tibi sicut credidisti. Si enim accederes sine ista fide, iudicium tibi omnino acciperes & mortem. Sic enim in omni alio sacramento non nisi illusio & fictio agitur, si sine fide suscipitur, quod est horrendum. Hæc itaq; fides sola & summa ac proxima dispositio, facit uere puros & dignos. Quia non nititur in operibus aut uiribus nostris, sed in purissimo, pijsimo firmissimoq; uerbo CHRISTI, dicentis, Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam uos. Et iterum, Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam isti saturabuntur. Fides em̄ est, quæ iustificat, purificat, dignificat. Et Actuum decimo quinto, Fide purificans corda eorum.

COROLLARIUM III.

Quicquid sit de cōtritione tua, de pœnitentiã uera uel falsa, illud maxime stude, ut in præsumptione istorum uerborum CHRISTI accedas. Et sic accedens illuminaberis, & facies tua non confundetur. Vel matrem eius noli mendacem facere, ubi dicit, Esurientes impleuit bonis. Et multo magis, ne ipsummet dominũ arguas mendaciũ, ubi promittit, Venite ad me omnes. Argues aut̄ mendaciũ, si non credis eum ita facturum tibi sicut promittit. Ideo infidelitas est maximũ peccatũ, & recta blasphemia in charitatem diuinam. Sexto, Si sentis te nec ista duo posse, uel satis posse, si uere senties, si te ipsum probes, hic non uerearis cum Apostolis dominũ orare, Domine, adauge nobis fidem. Et cum illo patre dæmoniacy, Marci nono. Domine, adiuua incredulitatẽ meam. Sic intra in cubiculũ tuum, & dic patri tuo in cœlis, Ecce mi domine IESU CHRISTE, miseriam meam respice, inops & pauper sum ego, & tamen adeo fastidiosus medicinæ tuæ, ut nec diuitias gratiæ tuæ suspirem. Accende in me domine desyderium gratiæ tuæ, & fidem promissionis tuæ, ut non offendam te optimum deum meum, per uersa mea & incredulitate & saturitate mea. Ac sic accede

cū fiducia misericordiae eius, & in timore indignitatis tuae.
 Sed hic tractandum est illud Apostoli prima Corin. xi. Pro
 bet aut seipsum homo, & sic de pane illo edat &c. Hoc uer-
 bū multi sic intelligere uident, ac si uelit Apostolus nos non
 ante accedere, quam donec inuenerimus nos dignos & pu-
 ros ab omni peccato. ideo sibiipsis faciunt angustiam & carni-
 ficinam conscientiae, discutiendo, conterendo, confitendo
 nō solum uenialia, sed ea quae non sunt peccata. Et ijs factis
 (quod est horrendū barathrum praesumptionis) iam secure
 accedunt, nec de fide sua quicquid solliciti, uolunt enim iusti &
 digni uenire, & similes deo, sicut Lucifer, cum deberent uel
 le iusti & digni fieri & redire, a deo. Igitur illud uerbi dictū
 est contra eos, qui CHRISTVM diuidebant in diuersas se-
 ctas, alij uolentes esse Pauli, alij Cephe, alij Apollo, alij CHRI-
 STI, pri. Corin. tertio. Et ideo inuicem iudicabant & dam-
 nabant, atque contemnebant. Insuper ad sacramentū alij alios
 praueuiebant, & praesumebant ut alij uenturi nihil haberent
 ut clare ex textu & glossa beati Ambrosij patet. Quos Apo-
 stolus arguit & pronūciat indigne manducare &c. Volens
 ut seipsos potius probarent, iudicaret, damnarent, & non
 alios. Ea enim discordia (ut supra quoque diximus) maxime
 facit indignos & reos corporis domini. Et hanc eius esse sen-
 tentiam, sequentia ostendunt. Itaque fratres mei, cum conue-
 nitis ad manducandum, inuicem expectate, ne in iudicium
 conueniatis. Item. Si nos ipsos iudicaremus, non utique iudi-
 caremur a dño. Item. Non diiudicans corpus domini, qua-
 si diceret, ita acceditis, ac si corpus domini nihilo esset digni-
 us reliquo pane naturali. Potest quidem illud uerbum etiā
 de probatione intelligi, qua homo peccata sua discutit atque
 ponderat. Sed ea non est satis, nec pertinet nisi ad insensatos
 & crassos illos sacramenti contemptores. Non enim sufficit
 ut probes & ponderes, quam malus fueris, nisi magis pon-
 deres & probes, quam bonus fieri cupias & anheles.

RATIONE AD EVCHARISTIAM SERMO

COROLLARIUM I.

Si Apostolus per ea uerba uellet nos probari a nobis, usque dum digni fieremus, prorsus ad impossibile nos obligasset, & omnes hoies, etiã sanctos cõmunionem priuasset, Sibi denique ipse in pluribus locis contradixisset, ubi clamat, omnes esse peccatores, & sola fide iustificandos. Oportet enim accessurum ad sacramentũ esse certissimũ, se sine omni peccato mortali esse, si nõ uelit iudiciũ sumere. At impossibile est ut ex se & suis uiribus certus fiat, iuxta illud, Delicta quis intelligit? Et illud Hieremiã, Prauum & inscrutabile est cor hominis, quis scrutabitur illud? Ego dñs scrutans renes & corda. Relinquitur itaque certitudo illa, stet super firmam infallibilemque petram, id est, CHRISTVM, & uerbũ eius.

COROLLARIUM II.

Quare uera & solida probatio est, si te inueneris inanem quidem & sine pondere salutis & iustitiã, onustũ uero ac laborantem in multis malisque cupiditatibus, Quibus inuentis anhelus sitias gratiam & misericordiã, easque non dubites te te consecuturũ. Sic beatus Gregorius reprehendens Petrũ quod dominũ iussisset exire a se, quia peccator esset, ait, Si te peccatorem agnoscis, non oportet repellere dominũ a te sed multo magis inuitare. Et beatus Ambrosius, quia quotidie pecco, necesse habeo quotidie cõmunicare. Et quidã patrum cõsuluĩt, ne facile quis se abstineret a cõmunionem, ne forte simul & longe fiat a CHRISTO. Non em̃ uenenum nobis dedisse ac reliquisse timendus est, Qui nouissimũ ac maximũ charitatis, quã ad peccatores gerit, memoriale, se ipsum protestat nobis reliquisse, dum institueret sacramentũ illud.

Septimo, Si tandem adeo infirmus es in fide, ut nec illa te satis iuuent, aut non possis ea præstare, apprehende illud nouissimũ infirmorum remediũ, & permitte te sicut infantem gestari in ulnis & sinu matris ecclesiã, immo cũ paralytico in lectulo, ut dñs fidem illorũ saltem intueatur, quando tua

nulla est, id est, ut in fide uel uniuersalis ecclesiae, uel hois fi-
 delis tibi notí accedas, & audacter dicas dño IESV, Ecce
 domine mi IESV CHRISTE, doleo me tam infirmū, ut
 de tuo inestimabili in nos amore nihil aut tā purum praesum-
 mā. Ideo suscipe me in fide ecclesiae tuae, & illius aut illius ho-
 minis. Quicquid em̄ sit de me, necesse est o domine me obe-
 dire ecclesiae tuae, quae iubet ut accedā. In obedientia uenio
 saltem, si nihil aliud affero. Et crede firmiter, quod non indi-
 gnus accesseris. Non est dubiū quin obedientiā ecclesiae tan-
 q̄ sibi factā acceptet. Deinde nō potest fieri ut ecclesiae fides
 te permittat perire, non magis certe q̄ paruulū, qui alienae fi-
 dei merito baptizat & saluatur. Sic beatus Bernardus, cū
 aliqñ fratrem haberet nimis timidum & scrupulosum, ita tit
 nollet celebrare, ait ad eū, Vade mi frater, & celebra in fide
 mea. Iuit ille obediens, & sanatus est ab omni languore con-
 scientiae suae. Hæc itaq̄ latius dixi, quia compertum habeo,
 multorū concionatorū terroribus eo redactas Christianorū
 cōscientias, ut sibi ex CHRISTO Mosen fecerint, ex gra-
 tia legem, ex remedio uenenū, dum CHRISTVM falso i-
 maginant exactorem magis q̄ largitorem, ultorem magis q̄
 propitiatorem, & in summa, dānatorem, nō saluatorem, ita
 ut iā nec nois sui quod est IESVS CHRISTVS, id est sa-
 lutaris & unctus, gloria sit in cordibus nostris nisi nudis syl-
 labis. Nō igitur oibus oportet terribiles iudicij minas inten-
 tare, sed duris & insensatis. Trepidis uero atq̄ scrupulosis,
 leuiores misericordiae promissiones sunt declarandae, quia a-
 lia medicina alijs morbis cōuenit. Octauo. Nec illud omit-
 tendū, imo maxime curandū, ut memoria passionis CHRI-
 STI nō omittatur. Quid em̄ prodest si digne prepareris, &
 nō impleas id, ad qd te preparasti. Nam praecipit dominus
 id sacramentū non nisi in memoriā sui celebrari, ideo omit-
 tendum est, si memoriā eius omittere uoles. Sic dixit, Hæc
 quotiescunq̄ feceritis, in mei memoriā facietis. Et Paulus,

RATIONE AD EVCHARISTIAM SERMO:

Quotiescunq; manducabitis panem hunc, & calicem bibe-
tis, mortem domini annunciabitis donec ueniat. Inde enim
statuit ecclesia, ut missa sine euangelio non legatur. Hæc
memoria autem alium requirit sermonem, quia non minus
& ipsa in superstitiones, & literalem hypocrisim apud mul-
tos uersa, quam pleraq; alia sacratissima dona dei.

QVOMODO CHRISTI PASSIO SIT CONSYDERANDA.

Homini non est necessarium ut CHRISTVM
in ipsius passione deploret, sed magis seipsum in
CHRISTO. Nam passio CHRISTI (ut san-
ctus pater Augustinus dicit) non solum nobis ex-
emplum est, ut sequamur eius uestigia, & in nobis membra
terrena crucifigamus, sed etiam est sacramentū & mysteriū
CHRISTVM per suā temporalem & corporalem passio-
nem, nostrā spiritualem perpetuā passionem ueteris hoīs ui-
cisse & crucifixisse. Itaq; passionem CHRISTI utiliter uel
auditurus, uel lecturus, uel cōsyderaturus, talem concipias
necesse est, affectum, tanquam ipse eandem passionem in &
cū CHRISTO pateris. Ergo audiēs CHRISTVM fla-
gellatum uel percussum, consydera hoc significari te spiritu-
aliter flagellatum uel percussum. Sicut igitur tibi, si modo sa-
næ mentis homo es, dolet te spiritualiter a morte peccati &
spiritu maligno cruciari, ita dolet & quidem uehementius
dolet, id CHRISTO propter te in sua passione. Tu pateris
ex merito, CRHISTVS propter te, & innocenter, portās
in cruce nō sua, sed tua peccata. Ita confitebatur latro in cru-
ce passionem CHRISTI. Sic & discite ex corporali passio-
ne CHRISTI, cognitionem tuæ spiritualis passionis, & no-
titiā tuū ipsius. CHRISTVS in sua passione personam no-
strorum peccatorum suscepit, Ideo nos in cordibus nostris

DE CONSYDERA. PASSIONIS CHRISTI.

tales coram deo apparare debemus, sicut ipse coram hominibus pro nobis apparuit. Et quemadmodum ipse propter nos lamentatus est, ita debemus nos ipsos super eum deplorare, sicut mulieribus dixit, Nolite flere super me, sed super uos & filios uestros. Igitur qui seipsum non intelligit & inuenit in passione CHRISTI, eam non intelligit sufficienter, & frustra comparatur CHRISTO, siue CHRISTI uicem dolet, quia ex CHRISTI passione non dicit sibi ipsi compati. Ideo pro te CHRISTVS fleuit, conquestus est & passus, ut discas tuam propriam passionem & miseriam ante deum deplorare. Nam te recognoscens coram filium mortis, merito debes flere donec perpetuo libereris. Si ergo ita efficaciter tuam miseriam in passione CHRISTI recognosceres, facilis tibi esset humilitas, mansuetudo, clementia, contemptus mundi, & caetera, libenter etiam CHRISTVM in omnibus ipsius sequereris passionibus. Quis enim nollet flere, uidentem suam miseriam esse tantam, ut pro ea aeterna, infinita, & innocens persona pateretur? Nam terribile est auditu, neque mirandum in parte nostra, si quis nostrum penitus desperaret tantam misericordiam considerans, nisi e diuerso magna de misericordia solatium succurreret, per quam nemo in deo de sua salute desperare debet. Si enim deus filium pro nobis tradidit, dedit etiam in ipso nobis omnia. Quapropter uocatus in conscientia tua in accusationem, poenam, & mortem coram deo, tunc confitere & deplora id totum ex merito uenisse, & respice CHRISTVM, omnia innocenter & immerito patientem, id quod unicum tibi solatium sit.

SERMONIS DE DIGNA PRAEPARATIONE
 ne cordis pro suscipiendo sacramento Eucharis-
 tia, per R. P. Martinum Lu-
 tharium habiti,
 FINIS.